

FORSVARET
Att. Forsvarsmuseet
Postboks 800, Postmottak
2617 LILLEHAMMER

Deres ref.

Vår ref.
7791/2020/C54/HANFAL

Dato
03.04.2020

SVAR PÅ FORESPØRSEL OM SIKRING AV KANONER - AUSTRÅTT - ØRLAND KOMMUNE

Det vises til skriv fra Forsvarets fellestjenester datert 2020-03-12 med ref. 2020/010944-007/FORSVARET/921 vedrørende rubriserte sak.

Saken besvares i 7 punkter som ønsket i skrevet

- De oppgitte opplysninger er korrekte. Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at FMU reg 71020 med serienummer 1301 er også en kystartillerikanon konstruksjonsmessig.
- Kanonenes generelle tilstand er for regnr 73182 (4,7 cm) meget god; regnr 65196 (40 mm) god; regnr 61845 (28 cm) god i forhold til statisk utstilling; regnr 71020 (15 cm) god/meget god.
- Sikring og kontroll av kanonene er meget god. Regnr 73182, 61845 og 71020 er kun tilgjengelig innvendig i følge med guide. Regnr 65196 (40mm L/60) er lagret i Krupp monteringshall i påvente av fremtidig utstilling.
- Plassering, klima og miljømessig påvirkninger av kanonene varierer. Regnr 73182 er den best beskyttede kanonen der den står montert i egen bunker med avfuktning. Regnr 65196 står lagret innendørs, og er godt innsatt med fett. Ingen avfuktning. Regnr 61845 veier tett på 1000 tonn, og anses derfor lite utsatt for ytre manipulering. Tårnet dekkes av vintermatter i vintersesongen, noe som reduserer kondensproblemene betraktelig. Regnr 71020 dekkes av vintermatter og presenning i vinterperioden samt varmelampe inne i skjoldhuset, og er i god stand.

- De forskjellige kanonenes bruk og betydning ift utstilling og formidling varierer noe. Regnr 73182 er vesentlig i formidling av nærforsvaret av batteriet. Den tyske utbygging av nærforsvaret av batteriet 1942-1945 ble kun fullført i inngangssektoren til anlegget med pansermur, veisperre og kanonbunker med tilliggende bunkere og skytestillinger. Formidlingsmessig er dette en perfekt setting. Regnr 65196 passer ikke inn i formidlingen av det opprinnelige kystartillerianlegget, selv om Kystartilleriet også benyttet denne versjonen av 40 mm L/60 i sine oppsetninger etter krigen. Hensikten med å beholde denne kanonen er å kunne formidle Luftforsvarets etterkrigsbruk av Austrått. En R622 forlegningsbunker på nedsiden av veien vis a vis panservernbunkeren er ominnredet av Luftforsvaret for bruk som bataljonskommandoplass. Denne er holdt uendret, slik at man i fremtiden kan lage en utstilling om Luftforsvarets etterbruk av batteriområdet. Regnr 71020 har en spesiell historie ift 28 cm batteriet i det et 4-kanoners 15 cm batteri ble tildelt sammen med 28 cm kanontårnet som nærsikring, samt skyting av lysgranater. Ettersom det fantes to andre batterier foran Austråttbatteriet som kunne gjøre denne jobben, ble de fire 15 cm kanonene montert på Brettingen - denne som Brettingens lyskanon. Formidlingsmessig er denne kanonen ypperlig for å vise forskjellene mot 28 cm kanontårnet, samt å forklare utfordringene rund nattskyting.
- Vedlikeholdsstatus for de forskjellige kanoner varierer. Regnr 73182 ble pusset opp av tjekkiske frivillige på 2000-tallet og fremstår i like god stand i dag. Noen få smådeler mangler, men det er i hovedsak i mekanismedelen og byr ikke på problemer. Regnr 65196 er langtidslagret og innsatt med fett. Ingen ytterligere tiltak er utført. Regnr. 61845 ble oppusset 1991-1992, og trenger å bli malt opp utvendig. Innvendig utføres det løpende småarbeider for å holde kanonen i orden utseendemessig. Funksjonsmessig står kanonen "i sju steiner" ettersom både elektrisk drift med 220 volt likestrøm og hydraulikkanlegg ble satt ut av funksjon for 40 år siden. Avfyringsmekanismene ble dumpet i fjorden ca 1977, men kilemekanismene kan åpnes som demonstrasjon. De mekaniske reservesystemene for ammunisjonshåndtering er delvis satt i stand og ble benyttet da ammunisjonen ble flyttet inn i ammunisjonsmagasinene for noen år siden. Regnr 71020 er i de siste årene plukket ned og pusset opp. Deretter er kanonen bygget opp igjen og vil være helt ferdig i løpet av inneværende år. Manglende deler er erstattet av nyproduserte deler, og kanonen vil når den er ferdig være tilbakeført til status fra før 1969 (originalstatus).
- Den eneste kanonen som står på listen over skyts som planlegges deaktivert er regnr 65196- 40 mm L/60 britisk versjon. Med henblikk på ønsket om også å ta vare på Luftforsvarets etterbruk av Austrått så er det ønskelig å ta vare på denne kanonen.

Med hilsen
Hanne Falstad
Daglig leder

